

10 patarimų, kaip internete atpažinti melagienas

Melagiena yra sąmoningas melas,
kai siekiama apgauti turint tam tikrą tikslą.

1

Skeptiškai įvertinkite antraštes.

Melagienoms dažnai parenkami emociškai paveikūs pavadinimai, ypač mėgstami šauktukai. Jei antraštė skamba neįtikėtina, ko gero, taip ir yra.

2

Atkreipkite dėmesį į tinklalapio adresą.

Melagienoms platinti dažnai kuriamos svetainės, primenančios tikrus naujienų portalus ir kitus patikimus šaltinius, tačiau jas išduoda tinklalapio adreso eilutė. Patikrinkite, ar joje tikrai nurodomas tos svetainės, kurioje manote besilankantys, adresas.

3

Patikrinkite šaltinį.

Įsitikinkite, kad informaciją skelbia patikimas, gerą reputaciją turintis šaltinis. Jei apie naujienų portalą, institutą ar mokslinę įstaigą nesate girdėję ir nieko nerandate internete, vargu ar juo galima pasitikėti.

4

Įvertinkite raštingumą.

Melagienų tekstuose dažnai būna daug rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidų.

5

Atkreipkite dėmesį, kaip tekstai iliustruojami

Melagienų skleidėjai renkasi ne tik šūksmingus pavadinimus, bet ir akį režiančias iliustracijas, kurios dažniausiai paimtos iš visai kito konteksto.

6

Patikrinkite datą.

Straipsniai su melaginga informacija dažnai skelbiami nurodant neteisingą datą.

7

Įvertinkite, kokie argumentai pateikiami.

Pasidomėkite cituojamais šaltiniais, ekspertais, kitų ekspertų nuomone tuo klausimu, pažiūrėkite kelis vaizdo įrašus, kad susidarytumėte bendrą vaizdą. Patikrinkite, ar straipsnio, vaizdo įrašo autorius nurodo tikslus informacijos šaltinius, kuriais remiasi.

8

Patikrinkite informaciją kituose patikimuose šaltiniuose.

Jei apie tai nerašo joks kitas naujienų portalas, didelė tikimybė, kad žinia išgalvota. Kuo daugiau patikimų šaltinių nurodo tokią pat informaciją, tuo labiau ją galima pasitikėti.

9

Pasidomėkite, ar tai ne pokštas

Kartais melagieną gali būti sudėtinga atskirti nuo parodijos ir satyros. Aiški melagienos užuomina – jei straipsnį radote svetainėje, kuri anksčiau yra skelbusi parodijų, satyros straipsnių.

10

Būkite kritiški.

Kritiškai vertinkite visas naujienas ir dalinkitės tik patikimomis. Jei manote, kad skelbiama melagiena, praneškite apie tai atsakingoms institucijoms arba palikite komentarą, bet nesidalinkite tuo turiniu socialiniuose tinkluose. Dalindamiesi padėsite melagienoms plisti.